

Kadim öykülere yeni yorum

Çocukların nam-ı diğer Yalvaç Abi'si Yalvaç Ural, yeni kitabı *Gülendam Nenem Rumi Annem ve Ben'de Mesnevi'den* süzülen öyküleri çağdaş bir yorum ve anlatımla sunuyor

Türk çocuk edebiyatının duayenlerinden, çocukların nam-ı diğer Yalvaç Abi'si Yalvaç Ural, "Yeni çocuklar artık saman alevi gibi geçip giden kitaplar istemiyor," diyor. *Gülendam Nenem Rumi Annem ve Ben - Mesnevi'den Masal, Fabl ve Öyküler'de* (Yapı Kredi Yayınları) Mevlana'nın *Mesnevi'sinden* süzülen öyküleri çağdaş bir yorum ve anlatımla sunan yeni kitabına dair ayrıntıları dinledik. Günümüzün çocuklarının kitaplara ve dünyaya bakışını konuştuk.

Yeni kitabınız sizin kişisel tarihinizden de izler taşıyor. Mesnevi'ye dair çocuklara yönelik bir kitap yazma fikri nasıl doğdu?

Gülendam nenem Konya'da büyümüş, baba ve anne soyundan Mevlana'nın 18. kuşaktan torunuydu. Halasının oğlu, Veled Çelebi İzbudak annemin dayısı, bizim de büyük dayımızdı. Mevlâna Dergâhı'nın son postnişiniydi. Annem öğretmen olduğu için, kardeşim ve ben 15 yaşına kadar yaz tatillerini Konya'da nenemin yanında geçirirdik. Yaz geceleri, Gülendam nenemin masal, öykü, fabl, fıkra ve tekerleme anlatılarıyla renklenirdi, bazen de dayımızın yazdığı *Letaif-i Nasreddin Hoca* kitabından fıkralar anlatılırdı. Kimi zaman da *Mesnevi'den* anlatılan öykülerle, Türk Halk Masalları'ndan örneklerle şenlenirdi geceler. Biz bu oyunlu, taklit ve seslendirmelerle

ECE ERDOĞUŞ LEVİ

eceerdogus@hotmail.com

süslenen, içinde şarkısı da olan masalları çok severdik. İşte o uzun yıllara yayılan, bugün bile belleğimde yerini koruyan bu masallar, yazarlık yolculuğumun ilk özendirmeleridir. Kısacası ben; Gülendam nenem, annem ve Rumi okulunda büyümüş bir yazarım. Bir o kadar da Yörük ve Türkmen masallarıyla...

Efsanelerle masallar sizin edebiyatınızda önemli bir yere sahip. Nedir sizce masallarla efsaneleri bu denli kıymetli kılan?

Kadim diye adlandırılan öncesiz kültür, toplumların ve bireyin kültürel yaşamının temel taşlarını oluşturan ön bilgilenimdir. Öncesizlik, sözlü anlatımla başlamış ve yazının bulunuşuyla dönüşüp, günümüze kadar yaşamını sürdürülmüştür. Bugün de sözlü, yazılı ve görsel anlatımla yolculuğunu sürdürüyor.

Mitoloji günümüzde, kurmaca tarih, polisiye, bilim ve popüler yetişkin, çocuk kitapları içinde de kendine geniş bir yer buldu. *Anadolu Efsaneleri* kitabım yayımlandıktan sonra, çocukların mitolojik öykülere olan yoğun ilgisi, bu alana daha ayrımlı bakmama neden oldu ve sırasıyla *Yitik Ülkenin Çocuğu* efsanesini -bir Atlantis öyküsüdür-, *Troyalı Helena ile Paris ve Tahta At Efsanesi*'ni, *Sümer Hayvan Masalları-Yaban Öküzü Boynuzlu Tilki*'yi, *Bir Taosos söylencesi olan Yunus Sırtındaki*

Çocuk-HERMİYAS kitaplarını yazdım. Daha sırada bekleyen pek çok çalışmam var.

Dünün ve bugünün çocuklarını karşılaştırmanızı istesek, bugünün teknolojiyle kuşatılmış dünyasında çocukların kitaplara bakışı değişti mi sizce?

Dünden bugüne çocuklar gerçekten çok değişti. Daha doğrusu değiştirildi. Bugüne kadar 50'nin üzerinde çocuk ve gençlik dergisi yayımladım, yönetmenliğini yaptım. Bu dergilerin hiçbirinin içinde; "yeğînlilik" yani şiddet, korku, gerilim, aksiyon denen, izleme sınırlarını aşan devinim yoktu. Hiç kimse, çocukların kötü duygularını geliştirip, iyi duygula-

rını baskılamak gibi bir eylemin içinde değildi. Oysa bilgisayar oyunları bu göreve soyunmuş, yalnızlaştırılan küçük adamlar, soygunlar yapıp adam öldürüyor, sanal cinayetler işliyor. Yeni çocuklar oyunda kendi ülkesinin kahramanlarını bir düşman gibi öldürürken bunun bir oyun olduğunu sanıyor. Gerçekten bu bir oyun. Çocukların üzerinde oynanan bir oyun. Çünkü kimsenin, çocukların iyi duygularının geliştirilmesiyle ilgilenen Sofrolji Bilimi'nden haberi yok.

Gülendam Nenem Rumi Annem ve Ben - Mesnevi'den Masal Fabl ve Öyküler / Yalvaç Ural / Resimleyen: Erdoğan Oğultekin / Yapı Kredi Yayınları / 308 Sayfa

